
Vzpomínka na profesora Daniela Callahana

Vzpomínka na profesora Daniela Callahana

Byl průkopníkem bioetiky a autorem či spoluautorem více než čtyřiceti knih. Profesor Daniel Callahan, jenž za svou činnost obdržel v roce 2008 i čestný doktorát Univerzity Karlovy, letos v červenci skonal. Nyní na něj vzpomíná docentka Eva Křížová z Evangelické teologické fakulty UK:

Slavíme třicet let od zahájení historické změny, jež přispěla k demokratizaci veškerého společenského a politického života. Také česká medicína a zdravotnictví se staly oblastí diskuzí a snah o nápravu, nejen v oblasti terapeutické modernizace, ale také v oblasti lidských práv a prosazování práv pacientů, jež se stala samozřejmou součástí přinejmenším současné právní úpravy o zdravotních službách (2011). Na tom se nepochybně významně podílel

profesor Daniel Callahan, narozen roku 1930, filosof a etik, absolvent Georgetownské, Yaleské i Harvardské univerzity. Nenahraditelným a doufejme, že trvalým způsobem, ovlivnil rozvoj lékařské etiky u nás prostřednictvím mezinárodně financovaných projektů a vzdělávání zejména lékařů, ale i dalších odborníků, včetně sociologů. Někteří z nich měli možnost studijně pobývat v centru lékařské etiky The Hastings Centre of Bioethics, kde se seznámili s progresivně tematizovanými otázkami lékařské etiky a způsobem diskuze na etická témata v medicíně.

Díky jeho iniciativě a působení byly ve střední Evropě organizovány semináře a vzdělávací kurzy, v nichž jsme se v nových společenských podmínkách a současně transformujícího se zdravotnictví učili, jaká jsou nová témata a metody oboru lékařská etika. K jeho odkazu se nejvýrazněji hlásí doc. MUDr. Jan Payne, Ph.D., působící na 1. LF UK a zakladatel Společnosti lékařské etiky České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. V roce 2008 byl profesorovi Callahanovi udělen čestný doktorát Univerzity Karlovy a u této příležitosti jsme tenkrát rovněž vyslechli jeho přednášku „Pokrok v lékařství. Oč se máme snažit a co máme omezovat?“

V prosinci 2017 jsem měla příležitost jej navštívit v jeho domově v Hastings-on-Hudson. Byl milý a přátelský jako vždy a živě se zajímal o osobnosti české medicíny a etiky, jež poznal během svého působení. Ptal se také na směřování medicíny a zdravotnictví u nás. Hodně času trávil i ve vysokém věku aktivně ve své pracovně, v domě, obklopen svou širokou a krásnou rodinou. Velice si vážil čestného doktorátu uděleného UK. Diplom měl zarámovaný ve své pracovně a s radostí se s ním nechal vyfotit. Všem a zejména naší alma mater tehdy vzkazoval krásný a srdečný pozdrav.

Letos 19. července odešel (ve věku 88 let) a já doufám, že konec jeho života byl takový, jaký se snažil propagovat ve svých dílech: důstojný a klidný. Daniel Callahan představuje vysoce humanistickou - a můžeme říci tu nejkrásnější - tradici myšlení, ve kterém je kromě racionality přítomno také rozhodování, jak on říká, „srdcem“. ČEST JEHO PAMÁTKE.

Doc. PhDr. Eva Křížová, Ph.D, Evangelická teologická fakulta, UK